

JUDECĂTORIA HÎNCEȘTI

Republica Moldova, or. Hîncești, str. Chișinăului, 7

Email: jhn@justice.md; Tel.: /+373 269/ 23 272

www.instante.justice.md

Dosar nr. 1-34/2026

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Municipiul Chișinău, str. A. Lăpușneanu nr. 28

Prin prezenta, Judecătoria Hîncești, sediul Central vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a dispoziției art. 6¹ și art. 6² din Legea organizare judecătorească ridicată de avocatul Nicu Șendrea în cadrul propunerii de recuzare înaintată de avocatul Nicu Șendrea judecătorului Judecătoriei Hîncești, sediul Leova – Nicolae Zaharia, în cauza penală de învinuire a lui Chitorog Vladimir de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 46, art. 284 alin. (1) CP, art. 42 alin. (3), art. 46 alin. (1), art. 243 alin. (3) lit. a), b) din Codul penal.

Anexă:-sesizarea privind excepția de neconstituționalitate din data de 20 iulie 2026 - 16 file;

-încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central nr. 1-34/2026 din 23 iulie 2026-4 file.

Cu respect,

Judecătorul

Judecătoriei Hîncești

Valentina SURUCEANU

Digitally signed by Suruceanu Valentina
Date: 2026.07.30 15:48:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

**str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28,
mun. Chișinău MD-2004
Republica Moldova**

S E S I Z A R E PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. 1) lit. a) și g) din Constituție

mun. Chișinău – 2026

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumirea: Șendrea

2. Prenume : Nicu

3. Funcția Avocat, apărătorul inculpatului Chitorog Vladimir

6. Numele și prenumele reprezentantului*:::

7. Ocupația reprezentantului:::

8. Adresa reprezentantului:::

9. Tel. 10. Fax:::

11.:::

*Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea II-a a Notiței explicative)

12. Prezenta sesizare are ca obiect controlul constituționalității dispozițiilor art. 6¹ alin. (1), alin. (1') și alin. (2), precum și ale art. 6² alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească, în măsura în care acestea nu prevăd garanțiile instituționale necesare pentru asigurarea efectivă a principiului distribuirii aleatorii și a dreptului la examinarea cauzei de către un tribunal independent și imparțial în toate situațiile în care mecanismul legal nu își poate realiza finalitatea constituțională.

Excepție se ridică dacă problema dispozițiilor art. 6¹ alin. (1), alin. (1') și alin. (2), precum și ale art. 6² alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 514/1995 sunt conforme articolelor 20, 114, 115 și 116 din Constituție, interpretate în lumina articolului 6 § 1 din Convenția europeană a drepturilor omului, în condițiile în care instituie distribuirea aleatorie a dosarelor prin PIGD și caracterul obligatoriu al utilizării acestuia, fără a prevedea o soluție normativă pentru ipoteza în care, într-o instanță compusă din doi judecători, aplicarea acestor dispoziții generează examinarea reciprocă și succesivă, în aceeași cauză, a incidentelor privind imparțialitatea celor doi judecători.i.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

13. În procedura Judecătoriei Hîncești, sediul Leova, se află spre examinare cauza penală privind învinuirea cetățeanului **Chitorog Vladimir** de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 46 raportat la art. 284 alin. (1) din Codul penal și art. 42 alin. (3), art. 45 alin. (1) raportat la art. 243 alin. (3) lit. a) și b) din Codul penal.

Cauza penală a fost înregistrată pe rolul instanței la data de **7 aprilie 2026**, fiind repartizată, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), spre examinare judecătorului **Nicolae Zaharia**.

În cursul examinării cauzei au fost formulate cereri de recuzare și alte incidente procedurale, inclusiv o cerere de recuzare împotriva judecătorului Nicolae Zaharia. În conformitate cu mecanismul distribuirii aleatorii prevăzut de art. 6¹ din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească, această cerere a fost repartizată, prin intermediul PIGD, judecătoarei **Valentina Suruceanu**, judecător în cadrul aceleiași instanțe.

Anterior, în cadrul aceleiași cauze penale, au fost formulate cereri de recuzare împotriva judecătoarei Valentina Suruceanu, iar acestea au fost repartizate spre examinare și soluționate de judecătorul Nicolae Zaharia.

În consecință, în cadrul aceleiași cauze penale, fiecare dintre cei doi judecători ai Judecătoriei Hîncești, sediul Leova, a fost chemat să soluționeze incidente procedurale privind imparțialitatea celuilalt judecător, ca efect al aplicării mecanismului distribuirii aleatorii prevăzut de art. 6¹ și art. 6² din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească.

Această situație a fost determinată de faptul că Judecătoria Hîncești, sediul Leova, își desfășoară activitatea cu doi judecători, astfel încât Programul Integrat de Gestionare a

Dosarelor nu dispune de o alternativă instituțională pentru repartizarea acestor incidente procedurale unui alt judecător din cadrul aceleiași instanțe.

În aceste împrejurări, autorul excepției apreciază că soluționarea prezentei excepții de neconstituționalitate este determinantă pentru soluționarea cauzei pendinte. Problema ridicată nu privește modul de funcționare tehnică a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor și nici legalitatea distribuirii aleatorii a dosarelor, ci suficiența cadrului normativ instituit prin art. 6¹ și art. 6² din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească. În opinia autorului excepției, aceste dispoziții nu reglementează garanțiile instituționale necesare pentru situațiile în care mecanismul distribuirii aleatorii nu mai poate asigura, în mod efectiv, scopul pentru care a fost instituit, respectiv garantarea dreptului persoanei la examinarea cauzei sale de către un tribunal independent și imparțial.

IV- EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

14. Prezenta excepție de neconstituționalitate este ridicată deoarece dispozițiile art. 6¹ alin. (1), alin. (1¹) și alin. (2), precum și ale art. 6² alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, în măsura în care acestea nu reglementează un mecanism juridic aplicabil situației în care, într-o instanță compusă din doi sau trei judecători, funcționarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) conduce inevitabil la repartizarea succesivă, în cadrul aceleiași cauze, a incidentelor procesuale privind imparțialitatea fiecăruia dintre aceștia către ceilalți judecători ai aceleiași instanțe, sunt contestate sub aspectul conformității lor cu prevederile articolelor 20, 114, 115 și 116 din Constituție, interpretate în lumina articolului 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Critica de neconstituționalitate nu vizează principiul distribuirii aleatorii a dosarelor, funcționarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor sau competența Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești de a administra acest sistem. De asemenea, autorul excepției nu contestă constituționalitatea instituției recuzării și incompatibilității judecătorului, astfel cum acestea sunt reglementate de Codul de procedură penală.

Obiectul criticii îl constituie insuficiența cadrului normativ instituit prin art. 6¹ și art. 6² din Legea nr. 514/1995, care nu prevede garanții procedurale și instituționale pentru situația în care, din cauza numărului redus de judecători ai unei instanțe, mecanismul distribuirii aleatorii conduce inevitabil la examinarea succesivă și reciprocă, în cadrul aceleiași cauze, a incidentelor privind imparțialitatea judecătorilor.

În lipsa unei asemenea reglementări, legea nu oferă nicio soluție juridică alternativă care să permită evitarea acestei configurații jurisdicționale, precum desemnarea unui judecător dintr-o altă instanță de același nivel, transmiterea incidentului procedural unei alte instanțe competente sau orice alt mecanism apt să garanteze aparența obiectivă de imparțialitate și dreptul persoanei la judecarea cauzei de către un tribunal stabilit prin lege.

Autorul excepției consideră că această omisiune legislativă este de natură să afecteze încrederea justițiabilului în independența și imparțialitatea instanței și să genereze o aparență obiectivă de dependență jurisdicțională reciprocă între judecătorii aceleiași

instanțe, incompatibilă cu exigențele articolelor 20, 114, 115 și 116 din Constituție, interpretate în lumina articolului 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

14.1. Argumentăm afirmațiile invocate prin următoarele elemente de fapt și de drept.

A. ÎN DREPT

14.2. Prevederile relevante din Constituție

Articolul 1 alin. (3)

Statul Republica Moldova

Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 alin.(1) și (2)

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16 alin.(1) și (2)

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23 alin. (2)

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.
- (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54 alin. (1) - (2)

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

14.3. Prevederi relevante din Codul de procedură penală al RM:

Articolul 1

Noțiunea și scopul procesului penal

(1) Procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvîrșirea unei infracțiuni.

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvîrșite, astfel ca orice persoană care a săvîrșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

(3) Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.

Articolul 7 alin.(1)-(3¹)

Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

(3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, **instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției**, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Articolul 10

Respectarea drepturilor, libertăților și demnității umane

(1) Toate organele și persoanele participante la procesul penal sînt obligate să respecte drepturile, libertățile și demnitatea persoanei.

(2) Limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei și aplicarea de către organele competente a măsurilor de constrîngere față de ea se admit numai în cazurile și în modul strict prevăzute de prezentul cod.

Articolul 19

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

Articolul 33

Incompatibilitatea judecătorului

(1) Judecătorii care sunt soți sau rude între ei nu pot face parte din același complet de judecată.

(2) Judecătorul nu poate participa la judecarea cauzei și urmează a fi recuzat:

1) dacă el personal, soțul său, ascendenții ori descendenții lor, frații sau surorile și copiii acestora, afinii și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude, precum și alte rude ale lui, sunt direct sau indirect interesate în proces;

2) dacă el este parte vătămată sau reprezentant al ei, parte civilă, parte civilmente responsabilă, soț sau rudă cu vreuna din aceste persoane ori cu reprezentantul lor, soț sau rudă cu învinuitul, inculpatul în proces ori cu apărătorul acestuia;

3) dacă a participat în acest proces în calitate de martor, expert, specialist, interpret, traducător, grefier, persoană care a efectuat urmărirea penală, procuror, judecător de

instrucție, apărător, reprezentant legal al învinutului, inculpatului, reprezentant al părții vătămate, părții civile sau părții civilmente responsabile;

4) dacă a efectuat o cercetare sau un control administrativ al circumstanțelor cauzei sau a participat la adoptarea unei hotărâri referitoare la această cauză în orice organ obștesc sau de stat;

5) dacă el a luat în această cauză hotărâri anterioare judecății în care și-a expus opinia asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului;

6) dacă există alte circumstanțe care pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului.

(3) Judecătorul nu poate participa la o nouă judecare a cauzei și urmează a fi recuzat și în cazul în care a mai participat în calitate de judecător la examinarea aceleiași cauze în primă instanță, pe cale ordinară de atac, precum și în cazul participării ca judecător de instrucție.

(4) Dispozițiile privind cazurile de incompatibilitate prevăzute la alin.(2) pct. 5) și la alin.(3) nu se aplică judecătorului de instrucție și judecătorului instanței de recurs care judecă recursul împotriva hotărârii privind măsura preventivă.

Articolul 34

Abținerea sau recuzarea judecătorului

(1) În cazul în care există circumstanțe prevăzute la art. 33, judecătorul este obligat să se abțină de la judecarea cauzei. Pentru aceleași temeiuri, judecătorul poate fi recuzat și de către participanții la proces.

(2) Cererea de recuzare sau declarația de abținere a judecătorului se depune în cadrul ședinței preliminare, cu motivarea, pentru fiecare judecător în parte, a cazului de incompatibilitate invocat și a temeiurilor de fapt cunoscute la momentul formulării cererii. Toate temeiurile de incompatibilitate a judecătorului urmează a fi invocate concomitent, sub sancțiunea decăderii din acest drept.

(3) Cererea de recuzare sau declarația de abținere a judecătorului poate fi depusă și după începerea cercetării judecătorești doar dacă partea face dovada că nu a cunoscut și nici nu a putut să cunoască despre existența temeiurilor de recuzare până la începerea cercetării judecătorești.

(4) Recuzarea sau abținerea anticipată a judecătorilor care încă nu participă la judecarea cauzei și a judecătorului sau a completului de judecată care soluționează cererea de recuzare, precum și înaintarea repetată a recuzării aceluiași judecător pentru aceleași motive, dacă anterior recuzarea lui a fost respinsă, nu se admit.

(5) Dacă constată că cererea de recuzare se înaintează în mod repetat pentru aceleași motive cu rea-credință sau în mod abuziv cu scopul de a tergiversa procesul, de a deruta judecata sau din alte intenții răuvoitoare, instanța care soluționează cauza aplică față de persoana vinovată o amendă judiciară în condițiile prezentului cod și anexează cererea la cauza penală, cu consemnare în procesul-verbal, fără a o transmite spre examinare.

Articolul 35

Procedura soluționării cererii de recuzare și a declarației de abținere

(1) Recuzarea sau abținerea judecătorului se soluționează de un alt judecător sau, după caz, de un alt complet de judecată. La soluționarea recuzării sau abținerii judecătorilor dintr-un complet format din 3 sau 5 judecători, judecătorii nerecuzați din acest complet pot fi incluși în noul complet de judecată.

(2) Cererea de recuzare sau declarația de abținere se distribuie spre soluționare în mod aleatoriu, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, și se examinează în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul repartizării, fără a afecta continuitatea ședinței de judecată, însă, până la soluționarea cererii de recuzare sau a declarației de abținere, se amână ultimul cuvânt al inculpatului. În cazul în care nu se poate forma un nou complet de judecată în aceeași instanță, recuzarea se soluționează, în cel mult 5 zile de la primirea dosarului, de instanța ierarhic superioară, care, dacă admite recuzarea sau abținerea, desemnează pentru judecarea cauzei o instanță egală în grad cu instanța în care s-a înaintat recuzarea.

(3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată.

14.4. Prevederi relevante din Legea privind organizarea judecătorească

Articolul 6

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Asociațiile cetățenilor, întreprinderile, instituțiile și organizațiile au dreptul, în modul stabilit de lege, la acțiune în instanță judecătorească pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime care le-au fost încălcate.

Articolul 6¹

Distribuirea aleatorie a dosarelor și constituirea completelor de judecată

(1) Activitatea de judecare a cauzelor se desfășoară cu respectarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. În cazul în care judecătorul cărui a fost repartizată cauza este în imposibilitatea de a continua judecarea acesteia, persoana responsabilă, în temeiul unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, asigură redistribuirea aleatorie a dosarului altui judecător. Fișa cu datele privind distribuirea aleatorie a dosarelor se anexează în mod obligatoriu la fiecare dosar.

(1¹) Constituirea completelor de judecată și desemnarea președinților acestora se fac la începutul anului prin dispoziție a președintelui instanței. Schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului.

(2) Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege.

Articolul 6

Programul integrat de gestionare a dosarelor

(1) Programul integrat de gestionare a dosarelor este unic pentru toate instanțele de judecată, fiind parte componentă a sistemului informațional judiciar. Utilizarea acestuia este obligatorie pentru toate instanțele de judecată.

(2) Administrarea Programului integrat de gestionare a dosarelor și asigurarea controlului asupra funcționalității acestuia se efectuează de către Agenția de administrare a instanțelor judecătorești.

14.4. Prevederi din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului:

Articolul 6 alin.(1)

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

B. ÎN FOND

14.5. Dispozițiile art. 6¹ alin. (1), alin. (1¹) și alin. (2), precum și ale art. 6² alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, în măsura în care instituie principiul distribuirii aleatorii a dosarelor și caracterul obligatoriu al utilizării Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), fără a reglementa un mecanism juridic aplicabil situației în care, într-o instanță compusă din doi judecători, funcționarea acestui sistem conduce inevitabil la repartizarea succesivă, în cadrul aceleiași cauze, a incidentelor procesuale privind imparțialitatea fiecăruia dintre aceștia către celălalt judecător al aceleiași instanțe, sunt contestate sub aspectul conformității lor cu prevederile art. 1 alin. (3), art. 4, art. 16, art. 20, art. 26, art. 114, art. 115 și art. 116 din Constituția Republicii Moldova, interpretate în lumina articolului 6 § 1 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14.6. Autorul excepției nu contestă constituționalitatea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor și nici utilizarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor ca instrument destinat asigurării independenței și imparțialității actului de justiție. Dimpotrivă, aceste mecanisme reprezintă garanții esențiale ale dreptului la un proces echitabil și ale principiului repartizării obiective a cauzelor între judecători.

14.7. Critica de neconstituționalitate privește exclusiv **caracterul incomplet al reglementării**, întrucât legiuitorul nu a prevăzut o soluție normativă pentru situația excepțională în care mecanismul distribuirii aleatorii nu mai poate realiza scopul pentru care a fost instituit, din cauza configurației structurale a instanței de judecată.

14.8. În anumite configurații organizatorice ale instanțelor judecătorești, funcționarea automată a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor determină, în mod inevitabil, ca fiecare dintre aceștia să soluționeze, succesiv și în cadrul aceleiași cauze, incidente procesuale privind imparțialitatea celuilalt judecător. Această situație nu rezultă din conduita judecătorilor, din modul de funcționare tehnică a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor sau din aplicarea eronată a legii, ci reprezintă consecința directă a

lipsei unei reglementări legislative care să prevadă un mecanism alternativ pentru asemenea ipoteze.

14.9. În lipsa unei asemenea reglementări, legea nu stabilește criteriile în baza cărora se constată imposibilitatea asigurării unei repartizări efectiv aleatorii, momentul în care mecanismul automat al distribuirii trebuie înlocuit cu o soluție instituțională alternativă, autoritatea competentă să dispună această soluție și procedura prin care incidentul procedural poate fi repartizat unei alte instanțe de același nivel, înainte ca mecanismul distribuirii aleatorii să genereze o aparență obiectivă de lipsă de imparțialitate. Prin urmare, cadrul normativ contestat conține o **omisiune legislativă cu relevanță constituțională**, deoarece nu oferă garanțiile necesare pentru prevenirea unei configurații jurisdicționale incompatibile cu exigențele dreptului la un proces echitabil și ale dreptului persoanei de a fi judecată de un tribunal independent și imparțial, instituit prin lege.

14.10. Distribuirea aleatorie a dosarelor constituie una dintre garanțiile instituționale ale independenței și imparțialității justiției. Scopul acesteia este de a exclude orice posibilitate de desemnare discreționară a judecătorului competent și de a consolida încrederea justițiabilului că soluționarea cauzei este realizată de un tribunal independent, imparțial și instituit prin lege. Prin urmare, caracterul aleatoriu al repartizării nu reprezintă un scop autonom al legii, ci un instrument procedural destinat realizării efective a dreptului la un proces echitabil. În măsura în care aplicarea automată a acestui mecanism conduce, din cauza structurii organizatorice a instanței, la rezultate incompatibile cu exigențele imparțialității obiective, legiuitorul are obligația pozitivă de a institui garanții legale care să permită înlăturarea acestei situații.

14.11. Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor aplică algoritmul distribuirii aleatorii în conformitate cu regulile stabilite de lege. În consecință, sistemul informatic nu poate identifica și nici corecta situațiile în care însăși configurația instituțională a instanței face imposibilă realizarea scopului constituțional al distribuirii aleatorii. În cazul instanțelor compuse din doi judecători, algoritmul nu dispune de o alternativă instituțională reală. În lipsa unei reglementări legale speciale, acesta repartizează inevitabil incidentul procedural privind imparțialitatea unuia dintre judecători celuilalt judecător al aceleiași instanțe, iar ulterior, în funcție de evoluția procesului, mecanismul se poate reproduce în sens invers. Această situație nu constituie o disfuncționalitate tehnică a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, ci consecința directă a insuficienței cadrului normativ care guvernează utilizarea acestuia.

14.13. În prezenta cauză nu se susține existența vreunei părținiri subiective din partea judecătorilor implicați și nici nu se pune în discuție buna-credință sau profesionalismul acestora. Problema de constituționalitate este una exclusiv instituțională. Atunci când legea permite ca, într-o instanță compusă din doi judecători, fiecare dintre aceștia să soluționeze succesiv incidente procesuale privind imparțialitatea celuilalt în cadrul aceleiași cauze, justițiabilul poate avea în mod obiectiv îndoieli legitime cu privire la existența garanțiilor instituționale necesare pentru asigurarea imparțialității instanței. În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a statuat constant că justiția nu trebuie numai să fie imparțială, ci trebuie și să ofere toate aparențele unei imparțialități obiective, întrucât încrederea pe care instanțele trebuie să o inspire justițiabililor într-o societate democratică constituie un element esențial al dreptului la un proces echitabil.

14.14. În lipsa unei reglementări exprese, instanțele judecătorești sunt puse în situația de a identifica prin interpretare soluții pentru împrejurări pe care legea nu le reglementează. În aceste condiții, aceeași situație procesuală poate primi soluții diferite în

funcție de instanța sesizată sau de interpretarea adoptată de judecătorul desemnat, ceea ce afectează exigențele de uniformitate și securitate juridică specifice unui stat de drept.

14.15. Or, în materia garanțiilor fundamentale ale procesului penal, existența unor soluții judiciare diferite nu poate substitui obligația constituțională a legiuitorului de a reglementa el însuși elementele esențiale ale mecanismului procedural. Stabilirea condițiilor în care se verifică imparțialitatea judecătorului desemnat să soluționeze cererea de recuzare nu poate rămâne exclusiv în sarcina practicii judiciare, deoarece aceasta privește însăși exercitarea unui drept fundamental.

14.16. În lipsa unei reglementări exprese, participanții la proces nu pot anticipa conduita procesuală pe care sunt îndreptățiți să o adopte pentru valorificarea garanțiilor privind imparțialitatea instanței și nici autoritatea competentă să soluționeze asemenea incidente procedurale. O asemenea stare de incertitudine este incompatibilă cu exigențele previzibilității legii și afectează caracterul efectiv al dreptului la un proces echitabil.

14.17. Omisiunea legislativă produce o atingere indirectă dreptului la un proces echitabil. Dreptul la un proces echitabil nu este garantat exclusiv prin existența unor norme privind incompatibilitatea și recuzarea judecătorilor. Acest drept presupune și existența unei organizări instituționale care să permită aplicarea efectivă a acestor norme în orice cauză aflată pe rolul instanțelor judecătorești. Atunci când cadrul normativ face imposibilă evitarea unei configurații jurisdicționale în care fiecare dintre cei doi judecători ai aceleiași instanțe este chemat să soluționeze incidente privind imparțialitatea celuilalt, garanțiile procesuale prevăzute de lege își pierd o parte din eficiența practică. În aceste condiții, afectarea dreptului la un proces echitabil nu rezultă din conduita judecătorilor și nici din modul de funcționare a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, ci din lipsa unei reglementări legislative capabile să prevină apariția unei asemenea situații.

14.18. Dreptul la un tribunal independent și imparțial instituit prin lege, potrivit art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul ca litigiul său să fie examinat de un tribunal independent, imparțial și instituit prin lege. În jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, garanția imparțialității este analizată atât din perspectiva **imparțialității subiective**, care privește convingerile personale ale judecătorului, cât și din perspectiva **imparțialității obiective**, care urmărește dacă, independent de conduita individuală a judecătorului, organizarea procedurii și cadrul instituțional sunt de natură să inspire încredere justițiabililor. Pentru aprecierea imparțialității obiective nu este necesară dovada existenței unei părtiniri efective. Este suficient ca împrejurările cauzei să fie de natură să genereze, în mod obiectiv, îndoieli legitime cu privire la imparțialitatea instanței.

14.19. Aparența imparțialității constituie o garanție autonomă, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în mod constant că, într-o societate democratică, instanțele trebuie să inspire încredere justițiabililor. Din această perspectivă, nu este suficient ca justiția să fie imparțială; ea trebuie să se manifeste și într-o manieră care să excludă orice aparență obiectivă de lipsă de imparțialitate. Acest standard este pe deplin aplicabil prezentei cauze. Problema nu constă în existența unei prezumții de părtinire a judecătorilor implicați, ci în faptul că legea permite apariția unei configurații instituționale în care, din cauza lipsei unei alternative prevăzute de lege, fiecare dintre cei doi judecători este chemat să se pronunțe asupra imparțialității celuilalt în cadrul aceleiași cauze. Într-o asemenea situație, îndoiala legitimă privește cadrul normativ și organizarea instituțională a procedurii, iar nu conduita individuală a judecătorilor.

14.20. Standardul convențional al imparțialității obiective este expus potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, imparțialitatea unei

instanțe se apreciază atât din perspectiva imparțialității subiective, cât și a imparțialității obiective.

14.21. Curtea Europeană a statuat în cauzele *Piersack c. Belgia*, *De Cubber c. Belgia*, *Castillo Algar c. Spania*, *Micallef c. Malta* și *Morice c. Franța* că justiția nu trebuie doar să fie imparțială, ci trebuie să și apară ca fiind imparțială, întrucât încrederea pe care instanțele trebuie să o inspire justițiabililor reprezintă o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil.

14.22. Aplicând aceste principii în prezenta cauză, autorul excepției nu pune în discuție imparțialitatea subiectivă a judecătorilor și nici funcționarea tehnică a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor. Critica privește exclusiv cadrul normativ instituit prin art. 6¹ și art. 6² din Legea nr. 514/1995, care nu reglementează o soluție juridică pentru situația în care, într-o instanță compusă din doi judecători, mecanismul distribuirii aleatorii conduce inevitabil la examinarea succesivă și reciprocă a incidentelor privind imparțialitatea acestora în cadrul aceleiași cauze.

14.23. Din coroborarea dispozițiilor constituționale și convenționale invocate, precum și a jurisprudenței Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, rezultă că organizarea activității instanțelor judecătorești trebuie să ofere garanții normative efective pentru asigurarea independenței și imparțialității instanței.

14.24. Or, dispozițiile art. 6¹ și art. 6² din Legea nr. 514/1995 instituie principiul distribuirii aleatorii a dosarelor și caracterul obligatoriu al utilizării Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, fără a reglementa situația în care acest mecanism nu mai poate asigura, în mod efectiv, garanțiile pentru care a fost instituit, din cauza structurii organizatorice a instanței.

14.25. Atunci când mecanismul distribuirii aleatorii nu mai poate asigura scopul constituțional pentru care a fost instituit, lipsa unei soluții legislative conduce la imposibilitatea evitării examinării succesive și reciproce, în cadrul aceleiași cauze, a incidentelor privind imparțialitatea judecătorilor, ceea ce poate genera, în mod obiectiv, îndoieli legitime cu privire la imparțialitatea instanței. În aceste condiții, omisiunea legislativă nu reprezintă o simplă imperfecțiune tehnică a legii, ci o insuficiență normativă care afectează garanțiile constituționale ale dreptului la un proces echitabil și ale dreptului persoanei de a fi judecată de un tribunal independent, imparțial și instituit prin lege.

14.26. Într-un stat de drept, organizarea sistemului judecătoresc trebuie să ofere soluții normative pentru toate situațiile previzibile care pot afecta independența și imparțialitatea instanțelor. Existența unor instanțe compuse din doi judecători nu reprezintă o situație excepțională sau imprevizibilă pentru legiuitor. Dimpotrivă, aceasta rezultă din însăși organizarea sistemului judecătoresc și putea fi avută în vedere la reglementarea mecanismului distribuirii aleatorii a dosarelor.

14.27. Cu toate acestea, dispozițiile contestate nu prevăd niciun mecanism juridic destinat prevenirii situațiilor în care funcționarea automată a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor conduce la o reciprocitate jurisdicțională inevitabilă între judecătorii aceleiași instanțe. Această lipsă de reglementare afectează garanțiile constituționale ale dreptului la un proces echitabil și ale dreptului persoanei de a fi judecată de un tribunal independent, imparțial și instituit prin lege.

14.28. Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa că, în anumite circumstanțe, omisiunea legislativă poate dobândi relevanță constituțională atunci când lipsa unei reglementări împiedică exercitarea efectivă a drepturilor și libertăților fundamentale garantate de Constituție sau face imposibilă realizarea scopului urmărit de normele constituționale.

14.29. În asemenea situații, controlul de constituționalitate nu urmărește completarea legii de către Curtea Constituțională și nici substituirea Parlamentului în exercitarea funcției sale legislative. Controlul privește exclusiv verificarea compatibilității cadrului normativ existent cu exigențele Constituției și constatarea faptului că lipsa unei reglementări afectează efectiv protecția unui drept fundamental.

14.30. Prezenta excepție de neconstituționalitate nu urmărește completarea legii de către Curtea Constituțională și nici soluționarea unui incident procedural concret. Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie exclusiv verificarea conformității mecanismului procedural instituit de *art.6¹ și art.6² din Legea organizare judecătorească*, cu exigențele Constituției Republicii Moldova și ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, sub aspectul obligației legiuitorului de a institui un cadru normativ complet, coerent și efectiv pentru garantarea dreptului oricărei persoane la judecarea cauzei de către o instanță independentă și imparțială.

14.31. În jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a reținut că dispozițiile art.23 și art.54 din Constituție nu au un caracter autonom, ci urmează a fi analizate în coroborare cu dreptul fundamental pretins încălcat (*HCC nr.29 din 12 decembrie 2019, §19; HCC nr.3 din 14 ianuarie 2021, §22*). În prezenta cauză, critica de neconstituționalitate privește în mod direct dreptul garantat de art.20 din Constituție și de art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, respectiv dreptul persoanei la examinarea cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială. Din această perspectivă, dispozițiile art.23 și art.54 din Constituție devin incidente sub aspectul obligației legiuitorului de a institui un cadru normativ suficient de clar, complet și proporțional pentru garantarea efectivă a acestui drept fundamental.

14.32. Curtea Constituțională a statuat că rolul său nu constă în verificarea modului în care instanțele aplică legea într-o cauză concretă, ci în examinarea dacă legislația oferă cadrul normativ necesar pentru ca actul de justiție să fie realizat cu respectarea garanțiilor constituționale ale procesului echitabil (*HCC nr.2 din 23 ianuarie 2020, pct.29*). Tocmai aceasta constituie obiectul prezentei excepții de neconstituționalitate. Autorul excepției nu contestă modul în care o anumită instanță a interpretat dispozițiile art.35 CPP și nici soluția pronunțată într-un incident procedural concret, ci caracterul incomplet al cadrului normativ instituit de legiuitor, care nu oferă reguli suficiente pentru garantarea imparțialității judecătorului desemnat să soluționeze cererea de recuzare.

14.33. Prin urmare, problema constituțională supusă controlului Curții Constituționale nu privește conduita unui judecător sau legalitatea unei hotărâri judecătorești, ci suficiența cadrului normativ care trebuie să asigure exercitarea efectivă a dreptului la un tribunal independent și imparțial. În măsura în care legea nu reglementează mecanismul procedural aplicabil verificării incompatibilității judecătorului desemnat să soluționeze cererea de recuzare și nici criteriile în baza cărora se stabilește imposibilitatea formării unui nou complet de judecată în aceeași instanță, aceasta nu oferă garanții suficiente pentru realizarea efectivă a dreptului consacrat de art.20 din Constituție și art.6 §1 din Convenție.

14.33. În prezenta cauză, autorul excepției nu solicită Curții Constituționale să stabilească modalitatea concretă prin care legiuitorul urmează să reglementeze situația instanțelor compuse din doi judecători. Această opțiune aparține exclusiv Parlamentului. Se solicită doar constatarea că dispozițiile art. 6¹ și art. 6² din Legea nr. 514/1995 nu oferă garanțiile instituționale necesare pentru asigurarea imparțialității obiective atunci când funcționarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor conduce inevitabil la examinarea reciprocă a incidentelor privind imparțialitatea judecătorilor aceleiași instanțe.

14.34. Insuficiența reglementării afectează însăși organizarea constituțională a activității judecătorești, iar conform art. 114, 115 și 116 din Constituție consacră principiile fundamentale ale organizării puterii judecătorești și impun obligația statului de a crea un cadru normativ capabil să garanteze independența, imparțialitatea și legalitatea activității instanțelor de judecată. Aceste dispoziții constituționale nu impun doar existența formală a unor norme privind repartizarea aleatorie a dosarelor, ci reclamă existența unor garanții efective care să permită funcționarea acestora în toate situațiile previzibile rezultate din organizarea sistemului judecătoresc. În măsura în care cadrul normativ nu oferă o soluție juridică pentru situația instanțelor compuse din doi judecători, obligația constituțională a statului de a asigura organizarea efectivă a justiției rămâne incomplet realizată.

14.35. În consecință, autorul excepției apreciază că neconstituționalitatea dispozițiilor contestate nu rezultă din soluția legislativă adoptată de Parlament, ci din caracterul incomplet al acesteia. Legiuitorul a reglementat distribuirea aleatorie a dosarelor și utilizarea obligatorie a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, însă a omis să prevadă garanțiile instituționale necesare pentru situația în care funcționarea acestui mecanism, într-o instanță compusă din doi judecători, conduce inevitabil la examinarea succesivă și reciprocă a incidentelor privind imparțialitatea judecătorilor în cadrul aceleiași cauze.

14.36. În lipsa unei asemenea reglementări, cadrul normativ nu oferă garanții suficiente pentru asigurarea efectivă a dreptului persoanei la judecarea cauzei sale de către un tribunal independent, imparțial și instituit prin lege, astfel cum acest drept este garantat de articolele 20, 114, 115 și 116 din Constituția Republicii Moldova, interpretate în lumina articolului 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

V - CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea Partea a V-a a Notiței explicative)

15. Din motivele expuse supra, în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituția Republicii Moldova, precum și al Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016 privind interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție,-

SOLICIT :

1. Admiterea prezentei sesizări.
2. Exercitarea controlului constituționalității dispozițiilor art. 6¹ alin. (1), alin. (1¹) și alin. (2), precum și ale art. 6² alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească sunt neconstituționale în măsura în care nu reglementează garanțiile instituționale necesare pentru asigurarea efectivă a repartizării aleatorii a cauzelor și a examinării incidentelor procedurale privind imparțialitatea judecătorului, în situațiile în care mecanismul prevăzut de lege nu mai poate realiza scopul pentru care a fost instituit, care este incompatibilă cu prevederile art. 20, art. 114, art. 115 și art. 116 din Constituția Republicii Moldova, interpretate în lumina art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului;
3. De lege ferenda, se impune completarea cadrului normativ cu garanții instituționale care să asigure funcționarea efectivă a principiului distribuirii aleatorii și a mecanismelor de verificare a imparțialității judecătorului în toate situațiile previzibile rezultate din organizarea sistemului judecătoresc, fără ca

alegerea soluției legislative concrete să fie anticipată de prezenta excepție de neconstituționalitate.

VI. - DATELE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Suplimentar referitor la obiectul prezentei sesizări, autorul excepției menționează că dispozițiile art. 6¹ și art. 6² din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească nu au făcut obiectul unui control de constituționalitate din perspectiva criticilor formulate în prezenta cauză.

Prezenta excepție nu pune în discuție constituționalitatea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor și nici utilizarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, ci caracterul incomplet al reglementării instituite de legiuitor, care nu prevede garanții instituționale pentru situațiile în care mecanismul distribuirii aleatorii nu mai poate asigura, în mod efectiv, respectarea dreptului la un tribunal independent și imparțial.

Prin urmare, obiectul controlului de constituționalitate și argumentele invocate în prezenta sesizare sunt distincte de orice alte sesizări examinate anterior de Curtea Constituțională, fiind întemeiate pe existența unei omisiuni legislative cu relevanță constituțională.

VII – LISTA DOCUMENTELOR

17. La prezenta sesizare urmează să fie anexate:

- materialele dosarului penal;
- cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate;

VII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

18. Declar pe propria onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun. Chișinău

Data: 20 iulie 2026

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Nicu Șendrea, avocat
apărător al inculpatului **Chitorog Vladimir**

23 iulie 2026

mun. Hîncești,

Judecătoria Hîncești, sediul Central,

Instanța în componența:

Președintele ședinței, judecător – Valentina Suruceanu,

Grefier – Ecaterina Tcaci,

Cu participarea:

Avocatului – Nicu Șendrea,

a examinat în ședința de judecată publică cererea avocatului Nicu Șendrea privind sesizarea Curții Constituționale cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispoziției art. 6¹ alin. (1), (1¹), alin. (2) și art. 6² alin. (1), alin. (2) din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 *privind organizarea judecătorească*, -

c o n s t a t ă:

La data de 07 aprilie 2026, în Judecătoria Hîncești, sediul Central a parvenit pentru examinare în conformitate cu prevederile art. 297 din Codul de procedură penală, cauza penală de învinuire a lui **CHITOROG VLADIMIR** de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 46, art. 284 alin. (1) CP, art. 42 alin. (3), art. 46 alin. (1), art. 243 alin. (3) lit. a), b) CP.

Conform fișei din 07 aprilie 2026, cauza a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului Nicolae Zaharia.

La data de 02 iulie 2026, a fost înregistrată cererea avocatului Nicu Șendrea privind recuzarea judecătorului Nicolae Zaharia.

Conform fișei din 03 iulie 2026, cererea de recuzare a fost repartizată pentru soluționare în mod automat-aleatoriu judecătorului Valentina Suruceanu, cerere care fizic a fost recepționată la data de 06 iulie 2026.

În ședința de judecată din data de 22 iulie 2026, avocatul Nicu Șendrea a înaintat cerere cu privire la sesizarea Curții Constituționale cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispoziției art. 6¹ alin. (1), (1¹), alin. (2) și art. 6² alin. (1), alin. (2) din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 *privind organizarea judecătorească*.

În argumentarea cererii avocatul Nicu Șendrea a menționat că, cauza penală a fost înregistrată pe rolul instanței la data de **07 aprilie 2026**, atribuită cu numărul **1-36/26** și repartizată spre examinare judecătorului **Nicolae Zaharia**. În cursul examinării cauzei au fost formulate mai multe incidente procedurale privind incompatibilitatea și recuzarea participanților la proces, inclusiv cereri de recuzare formulate în privința procurorului și a judecătorului investit cu examinarea cauzei, în privința ultimului fiind depusă în mod verbal în ședința din 01.07.2026, care a fost completată în formă scrisă la 02.07.2027, cererea de recuzare motivate. Astfel, cererea de recuzare formulată împotriva judecătorului Nicolae Zaharia a fost repartizată, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), spre examinare judecătorei Valentina Suruceanu, judecător în cadrul aceleiași instanțe. Anterior însă, în cadrul aceleiași cauze penale, în procedura privind reprezentarea intereselor inculpatei Pînzari Mihaela, avocatul Nicu Șendrea a formulat cereri de recuzare împotriva judecătorului Valentina Suruceanu. Aceste cereri au fost repartizate și examinate anume de judecătorul Nicolae Zaharia, care a dispus respingerea lor.

Astfel, în cadrul aceleiași cauze penale, fiecare dintre cei doi judecători ai Judecătoriei Hîncești, sediul Leova, a fost chemat să soluționeze incidente procedurale privind imparțialitatea celuilalt judecător, ca efect al aplicării mecanismului distribuirii aleatorii prevăzut de art. 6¹ și art. 6² din Legea nr. 514/1995 *privind organizarea judecătorească*. Această situație a fost determinată de faptul că Judecătoria Hîncești, sediul Leova, își desfășoară activitatea cu doi

judecători, astfel încât Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor nu dispune de o alternativă instituțională pentru repartizarea acestor incidente procedurale unui alt judecător din cadrul aceleiași instanțe. În aceste împrejurări, autorul excepției apreciază că soluționarea prezentei excepții de neconstituționalitate este determinantă pentru soluționarea cauzei pendinte. Problema ridicată nu privește modul de funcționare tehnică a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor și nici legalitatea distribuirii aleatorii a dosarelor, ci suficiența cadrului normativ instituit prin art. 6¹ și art. 6² din Legea nr. 514/1995 **privind organizarea judecătorească**.

În opinia autorului excepției, aceste dispoziții nu reglementează garanțiile instituționale necesare pentru situațiile în care mecanismul distribuirii aleatorii nu mai poate asigura, în mod efectiv, scopul pentru care a fost instituit, respectiv garantarea dreptului persoanei la examinarea cauzei sale de către un tribunal independent și imparțial. Principiul fundamental al supremației Constituției este consfințit în articolul 7 din Constituție, potrivit căruia *Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică*. Procedura de jurisdicție constituțională constă în activitatea de verificare a conformității actelor, care intră în competența Curții Constituționale, cu Constituția, având drept scop realizarea principiului supremației Constituției. Excepția de neconstituționalitate este un mijloc de apărare, prin care partea chemată în fața unei instanțe de judecată invocă neconstituționalitatea unei norme legale. Excepția de neconstituționalitate, cu particularitățile sale, reprezintă un mijloc de acces indirect al persoanelor la instanța de contencios constituțional prin intermediul instanței de judecată.

Menționează avocatul Nicu Șendrea că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Fără un acces efectiv la o instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii. Astfel, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, care presupune ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act constituind o atingere adusă drepturilor sale.

Pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și efice.

Curtea Constituțională în hotărârea sa nr. 4 din 07 februarie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 424 alin. (2), art. 431 alin. (1) pct. 1¹) CPP și art. 362¹ CP a reținut, că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității, garantat de art. 1 alin. (3) din Constituție (&58 a hotărârii).

Preeminența dreptului în materie penală exprimă, printre altele, asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor (§ 60 a hotărârii). Totodată, Curtea Constituțională în această hotărâre a menționat că **incriminarea faptelor în legile penale**, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, **se întemeiază pe rațiuni de politică penală**.

Astfel, legea penală constituie ansamblul de reguli juridice formulate într-o manieră clară, conchisă și precisă, conform garanțiilor calității legii.... prevăzute la art. 23 din Constituție.

Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale (§§ 60-63 a hotărârii).

Solicită sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6¹ alin. (1), alin. (1¹) și alin. (2), precum și ale art. 6² alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 **privind organizarea judecătorească**, sunt neconstituționale în măsura în care nu reglementează garanțiile instituționale necesare pentru asigurarea efectivă a repartizării aleatorii a cauzelor și a examinării incidentelor procedurale privind imparțialitatea judecătorului, în situațiile în care mecanismul prevăzut de lege nu mai poate realiza scopul pentru care a fost instituit, care este incompatibilă cu prevederile art. 20, art.

114, art. 115 și art. 116 din Constituția Republicii Moldova, interpretate în lumina art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

De *lege ferenda*, se impune completarea cadrului normativ cu garanții instituționale care să asigure funcționarea efectivă a principiului distribuirii aleatorii și a mecanismelor de verificare a imparțialității judecătorului în toate situațiile previzibile rezultate din organizarea sistemului judecătoresc, fără ca alegerea soluției legislative concrete să fie anticipată de prezenta excepție de neconstituționalitate.

Procedura de citare a fost legal executată:

Prezent în ședința de judecată avocatul Nicu Șendrea și inculpatul Chitorog Vladimir au susținut cererea pe motivele indicate.

Procurorul Gheorghii Solomon citat legal despre locul, data și ora examinării cauzei în ședință nu sa prezentat, însă prin cerere a solicitat examinarea în lipsă.

Studiind materialele cauzei, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Nicu Șendrea, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (3) Cod de procedură penală, Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Totodată, conform prevederilor art. 7 alin. (3) și (6) Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Curtea Constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a hotărât că, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu. De asemenea, înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate.

Conform art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ***orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.***

Conform art. 6 alin. (1) din Legea nr. 514/1995 ***privind organizarea judecătorească***, examinarea cauzelor se realizează cu respectarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), iar conform art. 6² alin. (1) din aceeași Lege, programul integrat de gestionare a dosarelor este unic pentru toate instanțele de judecată, fiind parte componentă a sistemului informațional judiciar. Utilizarea acestuia este obligatorie pentru toate instanțele de judecată.

Ca urmare, principiul distribuirii aleatorii a dosarelor prin intermediul PIGD care constituie o garanție fundamentală a independenței și imparțialității instanței.

Totodată, constituirea completelor de judecată și modificarea componenței acestora sunt supuse acelorași exigențe de legalitate, fiind permise numai în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței și potrivit criteriilor obiective stabilite prin Regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Aceste cerințe legale urmăresc prevenirea oricărei intervenții arbitrare în stabilirea judecătorului sau a completului de judecată, asigurând respectarea principiului judecătorului stabilit prin lege, a imparțialității instanței și a dreptului la un proces echitabil.

Având în vedere circumstanțele expuse în cererea avocatului Nicu Șendrea prin care solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța pentru a nu admite încălcarea dreptului la apărare și a accesului la justiție, concluzionează a o admite în sensul formulat.

Astfel, excepția de neconstituționalitate dedusă judecării ridică probleme juridice noi, care nu au constituit obiectul analizei Curții Constituționale și asupra cărora aceasta nu s-a pronunțat în mod expres.

Din considerentele respective, în opinia instanței prevederile art. 6¹ alin. (1), (1¹), alin. (2) și art. 6² alin. (1), alin. (2) din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 *privind organizarea judecătorească*, sunt susceptibile de neconstituționalitate, întrucât poate contraveni art. 20 și art. 26 din Constituția Republicii Moldova, în coroborare cu art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și cu principiul statului de drept consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție.

În circumstanțele descrise, având la bază cererea depusă de avocatul Nicu Șendrea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică având ca temei prevederile art. 114 din Constituție potrivit căruia *justiția se desfășoară în numele legii numai de instanțele judecătorești*, iar excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de avocatul Nicu Șendrea, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, instanța va expedia Curții Constituționale cererea înaintată de avocatul Nicu Șendrea.

În temeiul art. 7 alin. (3⁴) din Codul de procedură penală, ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura controlului judiciar al procedurilor prejudiciare nu suspendă examinarea cererilor, a demersurilor, a plângerilor și a recursurilor.

În baza art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată,

d i s p u n e :

A ridica excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6¹ alin. (1), alin. (1¹) și alin. (2), precum și ale art. 6² alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 *privind organizarea judecătorească*, sunt neconstituționale în măsura în care nu reglementează garanțiile instituționale necesare pentru asigurarea efectivă a repartizării aleatorii a cauzelor și a examinării incidentelor procedurale privind imparțialitatea judecătorului, în situațiile în care mecanismul prevăzut de lege nu mai poate realiza scopul pentru care a fost instituit, care este incompatibilă cu prevederile art. 20, art. 114, art. 115 și art. 116 din Constituția Republicii Moldova, interpretate în lumina art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

De *lege ferenda*, se impune completarea cadrului normativ cu garanții instituționale care să asigure funcționarea efectivă a principiului distribuirii aleatorii și a mecanismelor de verificare a imparțialității judecătorului în toate situațiile previzibile rezultate din organizarea sistemului judecătorec, fără ca alegerea soluției legislative concrete să fie anticipată de prezenta excepție de neconstituționalitate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate nu suspendă examinarea cauzei.

**Președintele ședinței,
Judecător**

/semnătură/

Valentina SURUCEANU

Copia corespunde originalului, judecător:

Digitally signed by Suruceanu Valentina
Date: 2026.07.28 16:46:36 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moidova
MOLDOVA EUROPEANĂ

